

Nr 384

av herr Nisser m. fl.

angående höjning av ersättningen för övervakningsuppdrag inom kriminalvården, m. m.

Det kanske viktigaste men troligtvis också svåraste ledet inom kriminalvården torde vara återanpassningen av exempelvis en f. d. intern till ett normalt samhälleligt liv. För många är svårigheterna härvidlag så betydande att åtskilliga, faktiskt många gånger mot sin vilja, återfaller i brottslig verksamhet. Samhället eller omgivningen är alltför ofta negativ i sin attityd gentemot en nyss frigiven till exempel. Misstänksamheten är stor. Det finns alltid "kompisar" av tvivelaktigt värde som väntar, och frestelsen att återupptaga "verksamheten" blir ibland oövervinnelig. I detta läge framstår de frivilliga övervakarnas uppgift som synnerligen betydelsefull framför allt som ledare eller rådgivare, men även som direkta övervakare i detta ords egentliga mening. Man torde kunna påstå att det i många fall hänger på en övervakaers skicklighet och intresse för sin "klient" om denne så smidigt som möjligt skall kunna slussas in i det vardagliga samhället med dess olika komplikationer.

Tillgången på goda övervakare/rådgivare är, som på de flesta andra områden, helt naturligt, beroende på intresse för uppgiften, men också i stor utsträckning på att skäligen ersättning erhålles för uppdraget. I dagens läge med dess dyrtid torde med skäl kunna konstateras att denna ersättning i form av arvode och kostnadsersättning — i dag 35 resp. 15 kr. per månad och klient — icke är tillfredsställande. För att riktigt kunna fullgöra sina åtaganden bör en övervakare alltid "stå på pass", sätta av på sin fritid, ibland göra långa och dyra resor, stå till förfogande med exempelvis kontanter och kontakter av olika slag, kanhända gå på kurser för att öka sitt eget kunnande etc. Om arvode och kostnadsersättning icke räcker till för att bestrida de numera alltmer ökande kostnaderna — och detta är ej sällan förekommande — finns risk för att många övervakare "slappnar av" i sitt arbete, en ganska förståelig reaktion. Fall förekommer också där övervakare tar på sig ett mycket stort antal klienter för att så att säga få det hela att rimligt gå ihop. Detta kan i vissa fall leda till mycket otillfredsställande konsekvenser först och främst för den enskilde klienten men också för samhället i stort. Sett ur allmänekonomisk synvinkel torde det på sikt vara betydligt bättre med så väl tilltagna arvoden och generella kostnadsersättningar att varje övervakare endast behövde ha några få klienter, vilka han kunde "följa upp" intensivt och verkligen individuellt. I gengäld skulle man också då av varje övervakare kunna fordra viss auktorisation i fråga om kunskaper och lämplighet. I vissa länder förekommer liknande förhållanden för övervakare som nyss nämnts, med goda resultat särskilt vad gäller unga

narkotikamissbrukares återanpassning till samhället. Visserligen kan anmärkas att kostnaderna för övervakningen/rådgivningen totalt blir höga men å andra sidan kostar varje återfall i kriminalitet samhället högst betydande summor. Varje lyckad "uppföljning" torde indirekt mer än väl betala kostnaderna.

Mot den sålunda angivna bakgrunden torde en ordentlig uppjustering av ersättningsreglerna vara angelägen. Den bör därför bestämmas till förslagsvis 100 kr. per klient och månad, varav 50 kr. utgör arvode och 50 kr. kostnadsersättning. Eventuellt bestyrkta utgifter utöver detta belopp bör ersättas efter hänvändelse till skyddskonsulent. I samband härmed bör dock i normala fall en övre gräns för antalet övervakade fastslås till förslagsvis 5 per övervakare.

Med stöd av det anförda hemställes

- A. att riksdagen hos Kungl. Maj:t föreslår en höjning av ersättningen till frivilliga övervakare inom kriminalvården i enlighet med vad i motionen anförts,
- B. att riksdagen hos Kungl. Maj:t uttalar att högsta tillåtna antal "klienter" per frivillig övervakare bör vara 5, där särskilda omständigheter icke föranleder till annat.

Stockholm den 24 januari 1974

PER-ERIK C. NISSER (m)

INGER LINDQUIST (m)

ULLA JACOBSSON (m)

HAKAN WINBERG (m)